

[Undervisningsministeren.]

Pontoppidan en Hædersgave af usædvanlig Størrelse — ogsaa uden at nogen tog Afstand derfra, saa vidt jeg erindrer.

De, for hvem det drejer sig om det allerbetydningsfuldeste, de, for hvem disse Forfatteres Forkyndelse er allermost landskadelig, har altsaa kunnet gaa med til Understøttelsen, og hvis nogen havde angrebet dem derfor, havde de kunnet sige, at de naturligvis ikke gav disse Forfattere Understøttelse paa Grund af deres kristendomsfjendske Forkyndelse, men paa Grund af andre Fortjenester; de kunde sige: Deres farlige eller falske eller fordærlige Lære bekæmper vi, men med de Vaaben, som efter vor Mening bør anvendes dertil.

Hvis man ændrer dette Forhold, tror jeg, man vil gøre Skade, og man vil bringe sig selv i en vanskelig Stilling. Man fjerner en eller to Forfattere, fordi de fremsætter Meninger, som man anser for falske eller fordærlige, men dermed kommer man i nogen Grad til at tage Ansvar paa sig for de Anskuelse, som fremsættes af de Forfattere, *der bliver tilbage* paa Listen. Jeg kan ikke se, at dette helt kan undgaas. Men derved faar det enkelte Medlem et Ansvar, som han i Virkeligheden ikke kan bære, bl. a. fordi det er ham umuligt at have et saadant Kendskab til alle de statsunderstøttede Forfattere, at han kan sige god for deres Anskuelse og Meninger.

Man kan dernæst sige, at man ikke just ønsker Forfattere straffet gennem Fratagelse af Understøttelse, fordi de har skadelige Anskuelse og gør fordærlige Meninger gældende, men fordi de skriver Bøger, der er om ikke just utugtige saa dog af et Indhold, der er forargeligt og maa forudsættes at virke besmittende paa Lærerne, navnlig unge Læsere.

Og jeg indrømmer, at man meget vel kan faa præsenteret Bøger, som kan gøre det meget betænkeligt at lade deres Forfattere nyde Statsunderstøttelse, selv om Bøgerne vilde gaa fri, naar Domstolene skulde tage sig af dem. Men vi er her paa et Omraade, hvor det ikke er saa let at drage Grænser, og Grænserne vil ofte blive trukket forskelligt til de forskellige Tider og af de forskellige Mennesker, hvad der slet ikke behøver at hænge sammen

med disse Menneskers religiøse og etiske Livsanskuelse.

Vi behøver i den Henseende slet ikke at henvise til Holberg eller Shakespeare eller Molière, vi kan godt holde os til vor egen Tid. Jeg mindes f. Eks., der var et ret stærkt Røre, da Valdemar Rørdams „Gudrun Dyre“ udkom — nu synes denne Bog ikke at vække Forargelse eller Betænkelighed, og dens Forfatter staar uanfægtet paa Finansloven. Sigrid Undset viger langtfra tilbage for krasse Skildringer af den Art, her er Tale om, og hende er der ingen, der angriber, hun faar Nobelpris, og Tilsynet med vore Folkebiblioteker kan udtrykke Forargelse over, at hendes Bøger savnes i Folkebibliotekerne.

Provst Nordentoft udtalte forleden ifølge Referat i „Nationaltidende“ ved et offentligt Møde her i Byen:

„Bibelen er ellers alt andet end tavs om de Ting... Hvis det er rigtigt, at den, der skildrer Umoralen, selv maa være at anse for umoralsk, saa bliver Peter og Paulus det ogsaa“, og han siger senere:

„Fru Thit Jensens Forfatterunderstøttelse bør fratages hende, ikke fordi hun kæmper for Børnebegrænsningen, men for hendes Sympati for Kammeratægteskab“.

Jeg nævner dette, fordi det vidner saa stærkt om, hvor vanskeligt det paa dette Omraade er at faa draget klare Grænse-linier.

Jeg er i øvrigt uenig med Provst Nordentoft. Jeg mener som han, at Fru Thit Jensen ikke skal miste Understøttelsen, fordi hun kæmper for Børnebegrænsning, men heller ikke, fordi hun har Sympati for Kammeratægteskab og udtaler denne Sympati. Jeg anser den Lære, hun forkyn-der, for baade falsk og farlig, og jeg mener, den bør bekæmpes, men Midlerne bør være andre. Den her foreslaede Vej kan efter min Formening godt forsynes med den kendte Vejviserindskrift: Denne Vej er ingen Vej. Jeg tror ikke, det hjælper.

Jeg kunde meget bedre tænke mig en Forfatter slettet paa Grund af de Skildringer, han giver af Umoral, og det, selv om de slet ikke var mere realistiske end Bibelen; men efter hvad jeg kender til Fru